

Kunnskapsdepartementet

Vår ref.
26/067081

Deres ref.
25/2789

Dato
10.06.26

Innspill fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet til rammeplanutkast for lærerutdanning

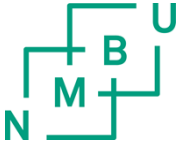
NMBU viser til Kunnskapsdepartementets invitasjon til å gi innspill til arbeidet med en felles rammeplan for lærerutdanningene. Vi gir her innspill knyttet til utdanningene ved Institutt for lærerutdanning og utdanningsvitenskap (ILU): lektorutdanning i realfag (trinn 8–13), praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) i realfag, PPU for yrkesfag i naturbruk, samt mastergrad med PPU i realfag og naturbruk.

Generelle innspill

NMBU er positive til en felles rammeplan, som tydeliggjør fellestrekk og sammenheng i lærerprofesjonen. Vi vurderer det også som positivt at planen legger opp til økt fleksibilitet og mindre detaljstyring, noe som gir større faglig og institusjonelt handlingsrom.

Samtidig vil vi peke på at økt fleksibilitet kan gjøre det mer krevende å synliggjøre hvilken kompetanse kandidatene faktisk har, særlig når utdanningene samles under betegnelsen «lærerutdanning for ...». Dette understreker behovet for presis begrepsbruk og tydelig kommunikasjon om utdanningenes innhold og profil.

Vi merker oss også at rammeplanutkastet i stor grad er preget av begreper og perspektiver fra grunnskolelærerutdanningen. Det er viktig at dette ikke får utilsiktede konsekvenser for andre utdanninger, særlig lektorutdanningen, som har et annet faglig og profesjonelt mandat. Rammeplanen bør derfor tydelig ivareta forskjeller mellom utdanningene, uten at én utdanning fremstår som normgivende.

At lektortittelen for trinn 8–13 ikke videreføres eksplisitt, vurderer vi som sterkt uheldig. Lektorutdanningen har en tydelig identitetsskapende funksjon og signaliserer faglig fordypning, sterk kobling mellom disiplin-fag og fagdidaktikk, samt en klar innretning mot ungdomstrinn og videregående opplæring. Å fjerne betegnelsen kan gjøre denne kompetansen mindre synlig for praksisfeltet og er noe NMBU fraråder.

Innspill til hoveddel

§ 2 Formål

Begrepet «profesjonsrettede» fremstår som noe uklart, særlig i forhold til «profesjonsrelevante». Det vil være en fordel om det tydeliggjøres hvilke konkrete føringer begrepet skal gi for utdanningens innhold og organisering.

§ 3 og 4 Partnerskap

Partnerskap løftes frem som viktig, og NMBU har gode erfaringer gjennom Universitetsskolesamarbeidet. Samtidig kan det være krevende å forskriftsfeste slike krav når samarbeidsaktørene i praksis ikke er underlagt samme regulering. Dette kan skape et noe asymmetrisk styringsforhold. Vi vil derfor anbefale at partnerskap i større grad formuleres som mål og anbefaling, fremfor som et eksplisitt krav.

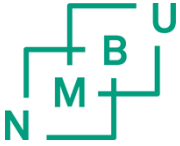
§ 7 Praksisopplæring

Formuleringen om at praksis skal foregå utelukkende i barnehage og grunnopplæring, kan oppfattes som en innstramming sammenlignet med dagens ordninger. Dette vil kunne begrense bruk av relevante arenaer som skole-gårdssamarbeid, kulturskoler, museer, vitensentre og campusbasert simulering, som i flere utdanninger bidrar til faglig bredde og god profesjonsforberedelse.

Kravet om minst 105 praksisdager i integrerte masterløp innebærer en økning for lektorutdanningen. Dette vil ha praktiske og økonomiske konsekvenser og kreve omlegging av eksisterende studieprogrammer. Det kan være mer hensiktsmessig å plassere slike føringer i de relevante underkapitlene og ikke øke omfanget.

§ 8 Studieplan

Kravet om at studieplanen skal sikre utvikling av ferdigheter i både bokmål og nynorsk fremstår som lite tilpasset lektorutdanningen, særlig for studenter med tung faglig profil i realfag. En slik føring vil kreve omfattende tilpasninger uten at det er tydelig hvordan dette styrker utdanningens profesjonsprofil. Vi anbefaler at dette heller konkretiseres i underkapitlene.

Viktige kompetanseområder

NMBU vil peke på noen sentrale kompetanseområder som med fordel kan tydeliggjøres for alle lærerutdanninger:

- samarbeid med hjemmet
- håndtering av elever i vanskelige livssituasjoner
- kunnskap om vold og seksuelle overgrep

Innspill til underkapitler

§ 14 Trinn 8–10

Kjernekompetansene fremstår som solide. Samtidig blir formuleringen om anvendelse av kunnskap «i tråd med gjeldende læreplanverk» noe snever. Lærerutdanningen bør også forberede studentene på fremtidige endringer og utvikle evne til kritisk refleksjon og profesjonell videreutvikling.

Det fremstår videre som svært uheldig at utdanninger for trinn 8–13 omtales som unntak, da lektorer og grunnskolelærere har komplementære og likeverdige profesjonsprofiler.

Vi foreslår følgende presiseringer:

- Alle fag som tilsvarer et skolefag skal omfatte fagdidaktikk eller egne fagdidaktiske emner.
- Masteroppgaven skal være profesjonsrelevant (fagdidaktisk) eller profesjonsrettet og praksisorientert.

Dette vil gjøre første del av § 14.3 overflødig.

§ 15 Trinn 11–13

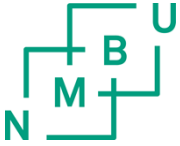
Hovedtrekkene i underkapitlet vurderes som gode, særlig styrkingen av fagdidaktikk og fleksibiliteten i masteroppgaven. Samtidig savnes tydeligere krav til faglig dybde og bredde i disiplinfagene. Uten slike føringer er det en risiko for at det faglige nivået svekkes over tid.

§ 16 Yrkesfag

Begrepet «profesjonsrettet pedagogikk» kan med fordel konkretiseres som *yrkespedagogikk*, for å tydeliggjøre koblingen til yrkesopplæringens egenart.

Videre anbefaler vi at PPU-master omtales tydeligere, da dette er en viktig vei til masterkompetanse og videre profesjonsutvikling for yrkesfaglærere f.eks. i naturbruk.

Når det gjelder praksis, er det viktig å åpne for et bredt spekter av relevante arenaer, også utenfor skolen, som bidrar til utvikling av yrkeskompetanse.

§ 19 PPU – allmenn

Det er positivt at PPU-A og PPU-Y har egne underkapitler. Samtidig fremstår reguleringen av PPU-Y som mer detaljert, noe som kan gjøre det mer krevende å videreføre etablerte felles læringsarenaer. Vi vil derfor anbefale at de to utdanningene i større grad ses i sammenheng, samtidig som deres særpreget ivaretas.

Muligheten for et toårig løp med 60 studiepoeng PPU og et påfølgende masterår bør etter vårt syn omtales i § 16 og § 19, fremfor i § 10.

Med vennlig hilsen

Solve Sæbø

Rektor

Per Eirik Lund

Universitetsdirektør